

Nae de două ori în săptămână:

Joi-a și Duminică.

Pretul de prenumerație:

pre anu întregu . . . 6 fl. v. a.
 „ diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
 „ patraru de anu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a și străinătate:

pre anu întregu . . . 9 fl. v. a.
 „ diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Correspondențio și banii de prenumerație se se adresează do a dreptulu: Redacțiunei „Lumina” în Aradu, cancelari'a episcopescă.

Pentru publicațiunile de trei ori, ce conținu cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sime garmond) tace'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl., era mai sus 5 fl., întielegându-se într' aceste sumo și timbrulu. — Pretulu publicațiunilor se se anticipe.

Folia bisericăscă, scolastică, literară și economică.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.**PARTE OFICIALĂ.****Cerculariu consistorialu**

catra preotimea și poporulu din protopresbiteratulu Beliiului.
 768. Pl.

Dupăce binemeritatulu protopresbiteru alu Beliiului, *Josifu Marchisii*, după o bôla îndelungată în 18. Noembrie a. c. si-a datu sufletulu în manile creatorulu, și cu acea protopresbiteratulu a devenitu vacantu. — Consistoriulu, pana la deplinirea acelu protopresbiteratu după normele statutulu organicu, a aflatu de bine cu consentirea Preasantei Sale domnului episcopu diecesanu alu nostru, a denumi administratoru alu vacantulu oficiu protopresbiteralu pre parochulu din Beliu și membrulu scaunulu protopresbiteralu, *Joanu Capitani*.

Deci preotimea, sinodulu și comitetulu protopresbiteralu, sinodele și comitetele parochiale și întregulu poporu dreptu-creștiosu din protopresbiteratulu Beliiului, sunt poșiti și îndrumati: ca în tôte trebile protopresbiterali se se întorca catra numitulu administratoru protopresbiteralu, și aceluia în trebile oficiose se i dăe onôrea și ascultarea cuvenită.

Oradea-mare, 4. Decembrie, 1872.

Consistoriulu eparchialu gr. or. din Oradea-mare.

Mironu ~~ROMANULU~~ m. p.

Archimandrita și vicariu episcopescu.

PARTE NEOFICIALĂ.**A dă'a constituii pre bas'a Statutulu organicu.**

Publicaramu în rondulu trecutulu cerculariulu Prea Santei Sale Parintelui Episcopu, în privinția reconstituirii sinodeloru, comitetelor sel. de la parochia pana la protopresbiteratu inclusive.

Constituirea de mai înainte s'a întemplantu pentru trei ani. Trecendu acei trei ani, este lipsa acum de constituire nouă. Asia pretinde Statutulu.

Acést'a de acum are deci se fie a dă'a constituii pre bas'a Statutulu organicu, de candu ni-am eliberatu biseric'a și avemu metropolia natională autonoma.

Ce însemna constituii a dă'a? Însemna a profită, a trage invetiatura și folosu din tôte esperiențiele, din patitele și smintele ce le-am facutu la constituii anteia și le-am simțitu de atunci pana astadi.

Ne va întrebă cineva că ôre facut'am sminte la constituii anteia? Răspunsulu nu pôte fi absolutu.

Acum trei ani, statutulu nostru organicu eră unu ce nou, prin urmare avea greutățile sale în aplicare casă veri care instituție nouă. Totuși cauta se marturisimu că relativu s'a introdusu mai fora de nici o greutate, ba în multe locuri cu festivitate și pompa.

* Mai este încă la fie-care instituție nouă (ori câtu de bună și de salutară) și aceea de observatu, că pana se se introduce, se funționează și se aiba efectele sale, pana atunci caus'a staționăză, stagnăză, de multe ori regresăză. Acést'a provine din nouetatea cutarei instituțiuni. Si acestui reu sunt supuse, precum diseram, tôte instituțiunile, chiar și cele mai salutare, numai pentru

că sunt: noue. — Totuși cu bucuria cauta se marturisimu că poporulu romanu ort. a fostu și în asta privinție excepțiune, pentru că desă statutulu s'a introdusu ca instituție nouă, caus'a n'a staționatu, ci poporulu a mai năntatu moralmente și intelectualmente, cu adevăratu nu multu, dar ceva de securu; au începutu a se mișcă cu totii casă electrisati, casă indemnati la o epocă nouă, epocă de regenerare. Acést'a avemu de mulțimitu buneloră despușetii naturali, cu cari Ddieu a binecuvântatu poporulu românesc.

Din aceste privinție efectele statutulu sunt foarte bune, sunt spre mulțimire comună, — deci scaderile ori smintele constituii prime avemu se le cercăm aiuria, și a nume se mergemu a le cercă în rondu:

Se întrebăm comun'a, s'eu unu membru-alu comitetulu: Bine este cu statutulu? si-ti răspunde: Foarte bine, ne suatim în bună rânduie și am face noi fapte cu cale, numai că sunt între noi 2 s'eu 3 cari nu lasă după alții mai pricepuți, și împedecă pre totii de nu putemu apoi faptu binele ce l'am dorit cu totii. Ômenii nu-su încă dedati se se asculte unii pre alții.

Ce-ti face comitetulu parochialu, parinte? — Răspunsulu e, nu a rare ori: Dau-mi truda se-lu intrunescu, dar anevoia potu.

Dle invetiatoru, cum e despre rondulu comitetulu, sentiesci ceva usiorare, ajutoriu, ti se mai îmbunescă starea? Răspunsulu e. érası nu a rare ori: Lasă-me, me superi cu întrebarea, comitetulu de la noi se suatuesce necontenitu, dar nu mai lucră nimica.

Acestea sunt scaderile constituii prime: că în unele locuri comitetele nu se întielegu întră aducerea decisiunilor, într'alte locuri nu se intrunescu, și érası pre aiuria că nu se essecută nimica.

Asia se face apoi că în celea mai multe comune tréb'a sta baltă, și că pentru nescări cauze, ce apartienu competenției comitetulu parochialu, credinciosii alérga pre la protopresbiteru și episcopu. S'au dedatu se fie totu sub tutoratu, alții se se ingrigescă și se cugete pentru densii; dar nu elu însuși se cugete și se lucre pentru sine, pentru biserică și pentru natiune. *) Candu îi întrebi: Au nu întielegeti că acést'a e de competenția comitetulu vostru? ti răspundu: Noi candu am alesu comitetu, nu

*) Caută totuși se marturimu că poporulu rom. ort. nu este érası într'atât'a dedatu tutelei, în câtu pre tiece pre nimica se alerge pre la consistorie, casă bună ôra credinciosii unui episcopu vecinu neortodossu. Acestu eppu vecinu, cam a dese se pronuncia despre ortodossi, fora de crătierea recerută de întieptiune, și totuși ar fi se se intereseze mai multu de credinciosii sei, între cari sunt și de aceia cari — cum se întemplantu anu véra — cumpera clopotu mai mare de câtu turnulu, și după ce vedu că nu încapă în turnu, atunci alérga cu deputatiune multe mile de pamentu la episcopu și consistoriu se întrebe că ce e de facutu? casă cum consistoriulu ar fi zidariu s'eu tornatoriu de clopote. Acést'a n'o amintim că se laudăm pre romanii ort. prin defăimarea altor'a, ci numai căci e faptă pozitivă carea ilustrăză asertiunea noastră despre tutele.

am știut de acésta, și-am alesu totu ómeni cari nu lucra nimica.

Tóte aceste scaderi se potu delaturá acum'a la constituirea a dóu'a, pentru că acum ómenii au avutu timpu a se cunósce unii pre alții de trei ani in cóci. Statutul organicu nu consiste in omisiuni, leneviri, ci pretinde activitate, lucru. Cine lucra, merge la alegeri, se intereseza, pentru acel'a Statutul organicu este unu bine. — Cine nu se intereseza de alegeri, nu-i pasa, lasa se tréca ocasiunea nefolosita: pre acel'a statutulu organicu-lu póte ferici cu sil'a, că statutulu nu e panduru ci lege bisericesca. Statutul garanteza, ca veri care lege buna, impedecarea reului, si cursu liberu facerii binelui. Atát'a e chiamarea unei legi. La noi e rondulu se lucrám.

Nu-ti place se aibi in comitetu de consotiu pre gur'a satului care te impedeza? nu-lu alege. — Te supera, parinte, membrii cari nu mergu in comitetu? cérca se se aléga de cei straduatori! — Nu-ti place, dle invetiatoriu, că comitetele numai se suatuescu, dar nu essecuta? Cérca a se alege ómeni seriosi!

Unu individ, atát'a valóre are, câtu póte lucrá. Alegerile sunt aci: lucre cei ce vreu se aiba valóre in comuna ca se póta faptu binele. Se lucre toti ómenii de bine, dandu man'a cu preotii si invetiatorii, ca din nóuele alegeri se ésa barbati cari póta in inim'a lor iubirea de Dumnedieu si natiune, de biserica si scóla, de cultur'a morala si de luminarea intelectuala; ómeni nu numai de cuventu ci si de *fapta*. Dicemu: se-si dee man'a toti ómenii de bine, — pentru că ómenii de bine au interesu solidariu. Asia statutulu va deveni isvorulu de fericire alu generatiunei actuali si a celor venitorie.

Pesta, in 16 dec. 1872.

Impartirea fundurilor scolari gr. or. comune din Buda-Pesta, este — asia dicendu terminata.

Terminata — *asia-dicendu?*

Da. Nu potemu se ne sprimám altfelu.

Ar fi lungu, si n'ar fi la timp, a areta si splica acést'a din firu in peru cu de amenuntulu. Dar vom spune pre scurtu cele necesari pentru orientare momentana.

Pana a nu incepe lucrarea de despartire si impartire, erau cari credeau că, acésta lucrare póte se tiena 5—6 dile.

Noi cari din reporturile sumari despre aceste fonduri ni cásigasemu o ideia óresi-care despre starea si natur'a lor complicate, am disu indata: 5—6 septemani — *minimum*.

Acuma, dupa lucrare si esperiintia de patru luni, dicemu cu positivitate: 5—6 luni!

Dar acést'a nu e totulu; lucrulu mai fatalu e, că unele cestiuni a fostu preste potintia a le descurá si complaná definitivminte!

Dupa nespusu de multe cercetari si deliberari, a trebuitu se se adópte principiulu, ca comisiunile delegate de ambele parti, in privint'a cestiunilor dubie, se statorésca invoieile provisorie — numai pentru scopulu d'a face posibilu realisarea impartirii, ér regularea finale a-o sustiené corpurilor representative concerninti, adeca sínódeloru eparchiali romane si congresulu natiunale serbescu.

Acésta necesitate usioru va pricepe-o fie cine, déca va aflá, că membrii serbi nu aveau nici cea mai pucina instructiune in privint'a casurilor de dubietate; ér romanii aveau numai atát'a, că impartirea in dóue are se se marginésca a supr'a fondurilor efective si pretensiuniloru *limpedi*. Dar si aci definitiunea mai de aprópe a lipsitu.

Numai pana a constata realulu cuprinsulu fondurilor si actelor referitorie, si natur'a diferiteloru pretensiuni ce se tiena de ele, a trebuitu munca erculina de trei luni. Aci dlu J. Janculescu, insarcinatu din partea romanilor cu acésta cercetare, a desvoltatu o activitate si desteritate, recunoscute solenelu, protoecolarminte, de intréga comisiunea mista si cu comisariulu ministeriale si cu intréga deputatiunea ce pana acum a administratu aceste fonduri. Fora de dlu Janculescu, pre langa inert'a domniloru membri ai comisiunei serbe, nici intr'unu anu de dile nu se potea ajunge rezultatulu de astadi. De aceea noi, nu potemu se damu o séma despre acésta cauza, fora de a ni sprime recunostinti'a nóstra cea mai deplina dlui J. Janculescu.

Si inca un'a nu potemu se nu insemnamu aicia, cumca adeca scrupulii cei multi si mari, mai numai din partea romaniloru s'au rodicatu. Póte că — ér se se intemple, cum a'a mai intemplat, ca din unele parti, mai pucinu scrupulóse, se li se faca — si a nume lui *Babesiu*, érași imputatiuni. Ei bine, faca-se; in fine déca sínódele vor vré, ele potu se si renuncia la drepturi: membrii delegati din sinulu lor pentru impartirea acestoru fonduri — si-au facutu detorint'a, si cu buna consciintia potu so afirme, că au salvatu folóse in favórea esmitentiloru lor!

Destulu că lucrulu a ajunsu in stadiulu, de Deputatiunea ce pana acuma a administratu aceste fonduri, cu diu'a de 1./13 dec. *faptualminte a incetatu a mai essiste.*

Tóte procesele verbali si actele séu tractatele de impartire s'au incheiatu si subscrisu inca in 10 dec. n; dar voluminositatea acestoru cere inca timp, pana ele tóte se se póta descrie si substerne ministeriului — in trei esemplaria, pentru controla si probare. Ministeriului de almintrelea nu s'a lasatu de cátu o unica cestiune de decisu, si acést'a de catra serbi, si nu de fondu, ci de securitate

Cu tóte acestea, supunendu că ministeriului se va substerne caus'a in 8 dile, nu este posibilu a asteptá resolvirea ei in timpu mai scurtu de 5—6 septemani.

Intr'aceea impartirea dupa invoieile déjà este facuta, ér administratiunea se continua prin duoi delegati, unul din partea romana (*Babesiu*), altulu din partea serba, (*Jerigoglu*), cari sub control'a comisariulu ministeriale compunu o *espositura* provisorie si indeplinescu tóte afacerile curinti de incassare si de solvire.

Astfelu este de a se intielege, cea ce diseramn la inceputu cumca *impartirea e — asiá dicendu — terminata.*

Indata că incuviintiarea ministeriului va fi urmatu, partea romana a fondurilor va fi transpusa la Dieces'a Aradului. Atuncia si mai vertosu apropiandu-ne de sínóde, va fi timpulu candu vom vorbi mai pe largu, mai lamuritu despre amenuntele acestoru a fonduri si a impartirii lor. — „Albin'a“

Propunerea religiei.

Copii de 6—12 ani, din cari se compunu in genere clasele nóstre primarie, trebue se primésca o instructiune religioasa potrivita cu etatea lor. Acesti primi ani ai copilului sunt, din tóta viét'a sa, cei mai importanti si cei mai decisivi pentru venitoriuu seu. Se ne grabimu dara a incepe cátu de curundu educatiunea religioasa si morala a copilului. Mantuitorulu nostru insusi ni impune acést'a dicendu: „Lasati pe copii se vina la mine, căci a lor este imperati'a ceriurilor.“ Caracterulu lor impresionabilu, naivitatea, curati'a si inocinti'a inimei lor, le dispunu aceste mici fiintie, a ascultá cu devotiune cuventulu lui Ddieu, a audi cu impresiune adeveturile ddiesci. Consiliámu dara pre invetiatori a face totu pentru desvoltarea sentimentulu religiosu in copii, si chiar pre cei mai mici, pre cei mai incepatori, se-i inicienze in doctrin'a religiei, splicandu-le: detorintiele lor catra Ddieu si catra semenii lor, si desvoltandu-le repórtele ce esistu intre ei si parintii lor. Li se póte dice, spre esemplu: Avoti, iubiti mei copii, unu tata si o mama care ve iubescu fórté. Ei au grige de voi, ve hrancescu, ve imbraca si ve tramitu la scóla spre a invetiá multe lucruri folositorie. Parintii vostrii dorescu se deveniti intiepleti si buni, spre a duce o viét'a fericita, éra voi din parte-ve trebue se-i iubiti, se ve aretati recunoscatori catra densii si se ve supuneti lor in tóte. Pe langa acestea mai aveti si altu tata, care este in ceriu; pre acést'a nu-lu poteti vedé; elu este si tatalu tuturor celorlalti copii, este asisderia tatalu parintiloru vostri si alu tuturor ómeniloru. Acestu tata, care este in ceriuri, a facutu sórele si stelele ce stralucescu pre ceriu. Elu a datu viét'a paseriloru ce sbóra in aeru, pesciloru ce inóta in apa, animaleloru care traiescu pre campuri si prin paduri. Acestu tata, care este in ceriuri, a creatu arborii si florile, muntii si apele. Elu a creatu totu. Elu este acel'a care, face se crésca plantele si se se deschidia florile. Elu este acel'a care imbraca paserile si care ingrisesce pentru nutrementulu lor. Elu face se crésca iérb'a pentru oi, vaci, cai etc. Pentru omu face se se cóca grâulu, merele, perele, prunele si tóte celelalte frupte. Tatalu nostru curescu ingrisesce de toti ómenii, de voi si de parintii vostri, tóte ce ei au a casa, imbracamintele etc. sunt dela densulu. Éca pentru ce se róga ei lui Ddieu si v'au invetiatu si pre voi a ve rugá asemenea si a dice: Tatalu nostru carele esti in ceriuri etc. etc. sunteti dara detori a iubi din tóta anim'a pre acestu bunu tata, sunteti detori a ve areta recunoscatori catra densulu, si a face totu de-ún'a cu placere ceea ce elu dorescu se faceti!

Ghiroda, 4. dec. 1862.

Damaschinu Cosma,
invetiatoriu substitutu.

Aradu, 8. Decembre 1872.

(*Economicu.*) Pretiurile bucatelor in tergulu de astadi au fostu urmatóriele: Grâulu curatu, metiulu 5. fl. 50 cr. Grâulu secaretu 4 fl. 50 cr. de metiu. — Secar'a de metiu 4 fl; ordiulu 2 fl. 75 cr. ovesulu 1 fl. 60 cr. cucurudiulu 2 fl. 50 cr. de metiu. — Centenariulu mierii de stupi trecea cu 28 fl. — Centenariulu (margea) de lardu (slanina, clisa) 32 fl. — Unu centenariu de cartofi (crumpe, hiribe) 3 fl. — *P. Crisanteu.*

VARIETATI.

= Pentru respandirea invetiaturei. Insemnâmu cu placere că la Bucuresci barbatii de litere, mai paresindu pre câteva mominte terenulu nefructuitoriloru lupte politice, din ce in ce se ocupa totu mai multu de studie, pe care terenu aspiratiunile tuturor'a sunt intrunite. Despre acést'a ni dà o dovêda frumósa programulu conferintieloru de estimpu ale Ateneului, ce-lu publicâmu aci:

Ateneulu romanu

Programulu conferintieloru

PE

Anulu 1872-73.

Marti, 28 Noembre.

Deschiderea conferintieloru dupa unu programu specialu.

Joi, 30. Noembre

D. C. Boliacu: Archeologi'a Daciei.

Dumineca, 3. Decembre.

D. Protopopescu: Notiuni generale asupra Economiei politice.

Marti, 5. Decembre.

D. Iónu Brateanu: Romani'a în faci'a miscarii economice europene.

Joi, 7. Decembre.

D. Borsio: Amorul patriei.

Dumineca, 10. Decembre.

D. Protopopescu: Teori'a generala a Creditului.

Marti, 12. Decembre.

D. T. L. Majorescu: Cestiuni filosofice.

Joi, 14. Decembre.

D. P. Buescu: Creditulu financiaru.

Dumineca, 17. Decembre,

D. U. de Marsillac: Luxulu.

Marti, 19. Decembre.

D. G. Daniilenu: Influenti'a poesiei asupr'a inimei.

Joi, 21. Decembre.

D. Gr. Vulturescu: Populatiunea in raporturile sale cu producerea avutiei.

Joi, 4. Ianuariu.

D. C. Poliso: Influenti'a femeiei asupr'a educatiunii.

Dumineca, 7. Ianuariu.

D. Cesare Bolliacu: Studie asupr'a numismaticei.

Joi, 11. Ianuariu.

D. Jacobu Lahovary: Fenomenele atmosferice.

Dumineca, 14. Ianuariu.

D. G. Stancescu: Michelangelo-Buonaroti. Influenti'a geniului seu asupr'a artelor!

Joi, 18. Ianuariu.

D. Gr. Bengescu: Influenti'a cartiloru asupr'a educatiunii si vieti'a omului.

Dumineca, 21. Ianuariu.

D. M. Cornea: Patriotismulu in diversele sale manifestatiuni.

Joi 25. Ianuariu.

D. U. Marsillac: Transformarea studiiloru istorice in urm'a descopeririloru facute în Egiptu si Asiria.

Dumineca, 28. Ianuariu.

L. B. P. Hajdeu: Despre limba.

Joi, 1. Februaru.

Em. Cretiulescu: Studie asupra situatiunii Franciei.

Dumineca, 4. Februaru.

G. Schina: Dr. in dreptu: Conditieunea femeiei inaintea legi.

Joi, 8. Februaru.

D. Ananescu: Lupt'a pentru esistencia.

Dumineca, 11. Februaru.

D. G. Sion. Suvenire despre poetulu Conachi.

Joi, 15. Februaru.

G. Ventura: Asupr'a muziceii nationale.

Dumineca, 18. Februaru.

D. Davila: Studie himice asupr'a apelor minerale din tiéra.

Joi, 22. Februaru.

D. Alecs. Odobescu: Studie archeologice asupr'a artei in Romania.

Dumineca, 25. Februaru.

A. Roques: Rolulu Franciei in lume.

Joi, 1. Martiu.

D. C. Troténu: Invetiamentulu si scolele profesionale.

Dumineca, 4. Martiu.

D. Cornea: Femea cum este si cum trebuie se fie.

Joi, 8. Martiu.

C. V. A. Urechia: Literatur'a ce de câtu-va timpu se respandesc prin calendarie.

Dumineca, 11 Martiu.

D. U. dr Marsillac: Influenti'a literaturii asupr'a societati.

Joi, 15 Martiu.

D. Gr. Bengescu: Femeile in comedie lui Moliere.

Dumineca, 18 Martiu.

D. C. Eraclide: Vieti'a, operele si geniulu lui Lord Byron.

Joi, 22 Martiu.

D. C. Eraclide: Idem continuare.

Dumineca, 25 Martiu.

D. P. S. Aurelianu: Creditulu agricolu.

Dumineca 29 Martiu.

D. C. Esarcu: Artele sub Pericles. Pericles omu de statu si artistu.

Conferintiele ce se vor mai adauge, pe langa cele cuprinse în acestu programu, se vor anuncia prin jurnale. **Comitetulu.**

= De curundu s'au hierotonitu: Joanu Coroiu din Baresci in 29. Augustu intru diaconu, era in 31. Augustu intru preotu, pentru parochi'a din Siusciu. — Augustinu Michulinu, din Govosdi'a, in 31. Augustu intru diaconu, era in 2. Septemvre intru preotu, pentru parochi'a din Prajesci-Donceni. — Petru Ter'l'a, din Josani-Gurbesci, in 2. Septemvre intru diaconu, era in 5. Septemvre intru preotu, pentru parochi'a din Meragu. — Stefanu Popoviciu din Tasiadu, in 5. Septemvre intru diaconu, era in 6. Septemvre intru preotu pentru parochi'a din Tasiadu. — Dimitrie Harea, din Rabagani, in 6. Septemvre intru diaconu, era in 9. Septemvre intru preotu pentru parochi'a din Calea-mare — Magyar-Gyepes. — Michailu Drimbea din C.-Apateu, in 9. Septemvre intru diaconu, era in 12. Septemvre intru preotu. — Joanu Crisanu din Totvaradia, in 12. Octovre intru diaconu, era in 13. Octovre intru preotu pentru parochi'a din Monorosti'a. — Joanu Totorénu din Cef'a in 13. Octovre intru diaconu, era in 15. Octovre intru preotu pentru parochi'a din O.-Hodosiu. — Lazaru Pascu din Mosnitia, in 5. Noemvre intru diaconu, era in 12. Noemvre intru preotu pentru parochi'a din Mosnitia. — Georgiu Morariu din Aradu (cunoscutu oo. cetitori ai acestei foi din câteva articule publicate in „Lumina“) in 19. Noemvre intru diaconu, era in 21. Noemvre intru preotu pentru parochi'a din Jadani. — Iosifu Gradinariu din Seceani, in 21. Noemvre intru diaconu, era in 26. Noemvre intru preotu. — Lazaru Alesandru din Gurbedi, in 26. Noemvre intru diaconu, era in 6. Decemvre intru preotu pentru parochi'a din Corbesci.

= La essaminele invetiatoresti de calificatiune, scripturistice si verbali, ce s'au tienutu in 28. nov., 10. dec. a. c. si in dilele urmatórie in Aradu, s'au prezentatu invetiatori, cari sunt in servitiu invetiatoresti de doi ani pana la 40 de ani. Celu d'anteiu se presentá Vincentiu Cernetiu asesoru consistorialu, carele de 40 de ani e invetiatoriu in Mosnitia, unde funtiuneza si astadi. Intre scolarii sei, si intre parintii acestor'a, Cernetiu e modelu de iubire de invetiatura, de lucru si de economie. Tóte aceste nisuintie ale sale, are fericirea se le véda încoronate de bunu succesu. Candu intielesu că unii invetiatori nu se prea ocupa de invetiatura, se cam lenevescu, de aceea se retragu de la essamine sub feliurite preteste, asceptandu dóra se-i silésca consistoriulu: atunci Cernetiu merge cu esemplu spre a dovédi cum e bine; dupa 40 de ani de servitiu elu cere a se supune la essamine, se-lu essamineze colegii sei asesori consistoriali, cari compuneau comissiunea consistoriala. Se intielege că Cernetiu a raportatu calculele câtu se póte de bune. — Florianu Caba, invetiatoriulu din Conopu. — Gavriilu Plopu, invetiatoriulu din Sicianu. — Joanu Pinteru, invetiatoriulu din Vadasu. — Lazaru Cosma, invet. in Isvini. — Georgiu Buibasiu, invet. in Pobd'a. Sofroniu Racovitianu, invet. in Chechesiu. — Teodora Danu, invet. in Checea romana. — Emanuilu Barbulescu, invet. prov. in B.-Comlosiu. — Dionisiu Giladianu, invet. in Coscei. — Cei mai multi sunt câte de 16 iani in servitiu invetiatoresti. Respunsuri au datu cari de cari mai imbucuratórie, ce dovedescu diligintia. De la unulu seu doi numai s'ar fi pututu asceptá si mai multu. — Li urâmu îndemnu tare de a luptá fora siováre si mai departe pre carier'a invetiatoresti, pentru cultur'a morala si intelectuala, pentru prosperitatea natiunei!

➡ Din caus'a serbatoriloru rom. cat., septeman'a venitoria va aparé numai unu numeru alu foi nóstre.

Locu deschis.*)

Beellu 1/12 v. 1872.

R e p l i c a

a respunsulu Rss. D. Petru Chirilescu Prot. din nr. 23. alu stimatului diuariu „Lumina.”

Reverendissime Dle! Alegerea capelanului in Berechiu dici DTA, ca au fostu desfta pe serbatorea din 21/11. -- Se pote ca o ai fostu desftu DTA in secretu; dar ca cineva dintre locuitorii amintitei comune, cu atatu mai vertosu ore care dintre voitorii a participă respective a recurge, se fie sciutu catu mai pucinu, — Dómne feresce;

Mai in colo dici DTA „Nu s'au pututu publică de o data cu concursulu, adeca cu multe septemani nainte, pentru tema de spargerea drumurilor, cari pe acolo in timpulu de tónna — sunt ne-umblabili” — Oh! ce mai escusatiune minunata! Ore, Dómne! cum DTA ai pututu se te temi cu mai multe septemani nainte, de spargerea drumurilor, ne sciindu viitoriulu si voi'a lui Ddieu; apoi daca s'ar si sparge, ore pe a colo nu mai umbla ómeni?! — Altcum lasu in judecat'a onor. publicu.

In fine dici DTA „altcum pentru domnulu interpellante nimicu nu e intardiatu. — Avantagiulu ce voesc domni'a sa a-lu face: din parocu la capelania, — deca se va purtá precum au inceputu a-si gati cáile prin Berechiu! — etc. Eu dicu ca a judecá pre, cineva de culpabilu fara a avé pucina ideia barem despre elu, numai prin informatiunile cuiva, n'ar fi faptu cuviinciosu, — facia cu caracterulu si respectulu unei fetie santite bisericescu. —

Dle Protopope! Rogu-te din ce motivu m'ai potutu vorbi in publicitate, ca eu voescu a face avantagiulu din parochu la capelania, de óra ce inca pana adi nici ca sum santitu de presbiteru; placa cetesce numai cu buna atentiune interpellatiunea mea, unde luminatu e disu numai, ca dorescu a participá la acésta alegere, respective a-mi asterne si recursulu; — si din deplinu credu ca Te vei convinge despre insielatiunea purcésa din informatiunile domnului parochu A. P. —

Cu respectivulu, amintitu mai susu gatitoriu de cáile sale prin Berechiu, ce ai DTA, eu nu voescu a sci nici catu mai pucinu; numai atata Te rogu ca cu atacurile prin fói'a „Lumina” facia cu persón'a mea de adi nainte se binevoesci a incetá.

Stimatoriu

Petru Leucutia m. p.
teologu absolutu.

*) Pentru celea de sub acésta rubrica, redactiunea nu-primesse nici o responsabilitate, de cátu cea impusa de lege. Autorii au se solvésca tass'a de insertiune.

Redact

1-3

Concursu.

Pentru vacant'a parochi'a din Balintiu protopresviteratulu Hasiasiului, prevediuta cu un'a sesiune, si platiu preotiesu de un'a jugera pamentu, precum si cu stola indatinata de la 76 de case.

Doritorii de a ocupá acésta parochia vor adresá recusele loru comitetului parochialu, si le vor tramite la administratorulu protopopescu in Chiseteu, pana la dí'a alegerii de 21. Decemvre vechiu 1872.

Balintiu, 3. Decemvre, 1872.

cu seirea mea:
Trifonu Siepetianu
ad. prot.

Comitetulu parochialu gr. or.

Concursu.

3-3

Prin resemnatiunea lui Ambrosiu Marchisiu, protopresviteratulu Popmezeului au devenitu vacantu: deci pentru deplinirea postulu amintitu se escrie concursu. — Dotatiunea e urmatori'a: tacsu pentru licentie de cununia 2 fl. éra biru de la fiesce care parochia 2 fl. 10 cr.

Recurrentii au a produce testimoniu ca au absolvatu celu putienu 8 clase gimnasiali si sunt bine meritati pe terenulu bisericescu si scolasticu.

Recursele adresate catra sinodu au a fi tramise la comisariulu consistorialu Georgiu Vasilievicu protop. Beiusiului pana la 20. dec. éra alegerea se va tiené in Papmezeu la 27. Dec. a. c. st. v.

Rabagani 25. noev. 1872.

Comitetulu protopresviteralu in contielegere cu
Georgiu Vasilievicu
protop. Beiusiului ca comisariu consistorialu.

Cu tipariulu lui Stefanu Gyulai. — Proprietatea si editur'a diocesi aradane. — Redactoru respunditoriu Georgiu Popa (Pop).

Concursu

1-3

Care pentru statiunea invetiatorésca la scól'a a II. conf. gr. or. romana din opidulu Siri'a suburbiulu Criministe protopresbiteratulu Siri'a (Vilagosiu) ctulu Aradu se publica cu terminu pana in 17. Decemvre a. c. st. v. in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele sunt in bani gat'a 300 fl. v. a. 8 cubule de gráu, 8 cubule de malaiu, 12 orgli de lemne din care este a-se incaldi si scól'a, cortelu liberu cu gradina de legume.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu is vor tramite recursurile lor comitetului parochialu gr. or. din Siri'a prevediute cu Estrasu de botediu, cu atestatu de moralitate, cu testimoniu despre absolvarea celu putienu 4 clase normale, cu testimoniu despre absolvirea preprandiei si cu testimoniu de calificatiune cu calculi pentru orasie pana la terminulu de mai susu.

Siri'a la 21. Noemre 1872.

Comitetulu parochialu gr. or. din Siri'a.

Cu seirea si contielegerea mea:

Ioanu Moldovanu
inspectoru scolaru.

Mi ieu permissiunea a incunoscentia pre rever preotime cumca depositulu meu de panuri este totu-de-una prevediutu cu cele mai bune

materie de reverendi,

B R Ê N E

scl. scl. scl. in tóte colorile si

cu pretiurile cele mai estine.

Deci rogu pre dd. cumperatori se me onoreze in casu de trebuintia.

Aradu in decembre 1872.

Cu stima:

„L. Schäffer.“

piat'a principala Nr. 37, localitatea in curte.

P. S.

Comisiunile din provincie se efectuescu totu-de-un'a cu promptitudine, si la dorintia se trimitu bucurosu mustre si consemnari de pretiuri.

Casse de bani, de carti si de documinte,

secure in contr'a focului si a spargerii, gatite de

Federicu Wiese in Viena,

sunt in depositu de marimi feliurite la

L. Schäffer,

In Aradu, piat'a principala Nr. 37. in localitatea de curte,

unde casse de acestea sunt de vendutu cu conditiunile si pretiurile cele mai estine. La dorintia se trimitu franco consemnari de pretiuri.